

[Steen Folke.]

blev til en boomerang, da det borgerlige skræmmebillede efterhånden blev erstattet af flere og flere brudstykker af den nok så nuancerede virkelighed. Det har nu ført til anklager fra hr. Erhard Jakobsen og lige-sindede mod Danmarks radio om at komme med alt for positive udsendelser om denne sag. Det er typisk, at når virkeligheden begynder at få adgang til massemedierne, kommer de reaktionære hetzmagere frem og skal censurere disse massemedier. Sagen er jo, at en gennemført hetz af den karakter, man har haft om Christiania, ikke kan få resultat, hvis befolkningen bliver reelt oplyst om forholdene, sådan som de er.

I debatten om Christiania trives mange myter, både negative og positive. De negative myter er blevet brugt som skræmmebillede i hetzen mod Christiania og til at fastholde omvendt et positivt billede af det borgerlige samfund, og de positive myter er opstået i en drøm om en mere menneske-værdig tilværelse, en mindre fremmedgjort tilværelse, en drøm, som man ønsker realiseret i Christiania.

Men Christiania er ikke en drøm, Christiania er virkelighed. Christiania kan ikke løsrives fra det kapitalistiske samfund, som er baggrunden for dets opståen. Derfor har Christiania mange af de samme problemer at slås med, som resten af samfundet har, men erfaringen viser, at en del af disse problemer løser christianitterne nok så godt, som man magter ad traditionel vej, selv om midlerne er beskedne. De sociale problemer afhjælpes både ved direkte og ved indirekte hjælp. Direkte, dels ved at opsøge problemerne og tilbyde en eller anden form for hjælp, f. eks. istandsættelse af bolig, oprettelse af arbejdspladser osv., dels ved at åbne behandlingssteder, der er brug for her og nu til at løse akutte problemer, f. eks. socialrådgivning, medicinhjælp, undervisning i dansk for udlændinge, retshjælp osv. Indirekte ved at acceptere dem, der er bukket under andre steder i samfundet, ved at stille krav til dem, ved at få dem med i ansvaret om medbestemmelsen for fælles projekter som f. eks. badehuset, børnehuset, renovationsordningen, og dermed give dem selvrespekt igen.

I Christianias produktion kan al arbejdskraft bruges. Ingen er for langsom, ingen er

for gammel eller for ung til at deltage. De, der før var umyndiggjort, mærker, at de kan bruges til nyttigt arbejde. De kan deltage på egne betingelser og yde efter evne. Ingen spørger om baggrund, om eksamen, om papirer. Alle har nogle kvaliteter; kan du, eller vil du lære at holde en høvl, lave en plakat, spille teater eller køre affald, så er det fint. Det, at hjælpen videregives i et overskueligt fællesskab, gør, at hjælperen og den, der bliver hjulpet, kender hinanden fra andre sammenhænge og ikke hænger hinanden op på bestemte roller på den måde, som det foregår i de sædvanlige institutioner i samfundet.

Jeg mener, man kan drage nytte af de erfaringer, der er gjort på Christiania, også de erfaringer, der er gjort med en anden form for ledelse, en mere direkte og mere demokratisk beslutningsproces, sådan som den er indrettet på Christiania. Jeg mener, man kan drage erfaringer fra de arbejdspladser, der er oprettet derude, selv om de, fordi de er oprettet under meget specielle forhold, naturligvis ikke lader sig overføre til samfundet i øvrigt. Jeg mener, man kan drage erfaringer fra de forskellige boligformer på Christiania, både hvad angår de fysiske rammer for dem, og den måde, hvorpå de behøves i forskellige grader af kollektivitet.

Der har været ført økonomiske argumenter i marken omkring Christiania. Det er ikke de afgørende for VS. Nogle har sågar opstillet sådan en slags cost-benefit-analyser og påpeget, at Christiania er en meget billig måde at løse nogle problemer på i dette samfund. Vi mener, at det ser ud til at være en billig løsning, men det er ikke afgørende for os. Det afgørende er, at det ser ud til at være en forholdsvis rimelig løsning på visse problemer, en løsning, der er langt bedre end de løsninger, som tilbydes i samfundets forskellige institutioner, som umyndiggør dem, der kommer ind i dem og sjældent er i stand til at løse problemerne.

Men det er typisk, at selv for de partier, der plejer at være så optaget af økonomien og er rede til at spare og skære ned på hvad som helst, der har socialt eller uddannelsesmæssigt sigte, betyder de økonomiske argumenter nu pludselig ikke noget i denne sammenhæng. Det er helt klart, at for visse af de borgerlige partier er det her blevet en politisk mærkesag, en mærkesag i politisk